

Protokół Nr LVI

z sesji Rady Powiatu w Kętrzynie

26 stycznia 2023 roku, godz. 13:00

Ustawowy skład Rady Powiatu w Kętrzynie stanowi 19 radnych, podczas rozpoczęcia obrad nieobecni: radny Bartosz Walewski. Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do protokołu. Obrady prowadziła Przewodnicząca Rady Powiatu w Kętrzynie Urszula Baraniecka.

Ad. pkt 1

OTWARCIE SESJI

O godz. 13:00 Przewodnicząca Rady Urszula Baraniecka otworzyła LVI sesję Rady Powiatu w VI kadencji powitała zebranych radnych i stwierdziła prawomocność obrad.

Ad. pkt 2

PRZEDSTAWIENIE PORZĄDKU OBRAD

Na wstępie Przewodnicząca przedstawiła porządek posiedzenia i poprosiła o zgłaszanie wniosków o jego zmianę.

1. Otwarcie LVI sesji Rady Powiatu w Kętrzynie i stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przedstawienie porządku obrad - zgłaszanie wniosków w sprawie jego zmian.
3. Sprawozdanie Starosty Kętrzyńskiego z prac Zarządu Powiatu w Kętrzynie w okresie międzysesyjnym.
4. Zapytania do Starosty Kętrzyńskiego i członków Zarządu Powiatu dotyczące złożonego sprawozdania.
5. Odpowiedzi na zadane zapytania do Starosty Kętrzyńskiego i członków Zarządu Powiatu.
6. Interpelacje i zapytania.
7. Informacje, oświadczenia i wolne wnioski.
8. Informacja na temat realizacji Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w 2022 r.
9. Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022.
10. Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Edukacji i Kultury Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022.
11. Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Budżetu, Promocji, Transportu, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022.
12. Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Zdrowia, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Obywateli Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022.
13. Przedstawienie informacji o działaniach podejmowanych wobec Starostwa przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową w roku 2022.
14. Podjęcie uchwał w sprawach:
 - a) udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko Mazurskiego na dofinansowanie zadań związanych z funkcjonowaniem Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli w roku 2023;
 - b) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2023 – 2035;
 - c) zmian w budżecie powiatu na rok 2023.
15. Przyjęcie protokołu z LV sesji Rady Powiatu w dniu 29 grudnia 2022 r.
16. Zamknięcie LVI sesji Rady Powiatu w Kętrzynie.

Starosta Michał Kochanowski złożył wniosek o wprowadzenie w punkcie 14 d) porządku obrad projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku o poparcie przez Radę Powiatu w Kętrzynie petycji Stowarzyszenia Aktywne Mazury skierowanej do Ministra Infrastruktury. Starosta wyjaśnił, że ma to związek ze złożonym wnioskiem o poparcie przez Radę Powiatu w Kętrzynie petycji Stowarzyszenia Aktywne Mazury skierowanej do Ministerstwa Infrastruktury. Starosta poinformował, że Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatrzyła wniosek Stowarzyszenia w poniedziałek, a materiały sesyjne zostały rozesłane przed weekendem, dlatego projekt uchwały był wprowadzony również do porządku komisji stałych.

Przewodnicząca Rady poddała pod głosowanie wniosek o zmianę porządku obrad, który został przyjęty głosami 17 „za” i 1 „przeciw”.

Ad. pkt 3

SPRAWOZDANIE STAROSTY KĘTRZYŃSKIEGO Z PRAC ZARZĄDU POWIATU W KĘTRZYNIE W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM

Przechodząc do kolejnego punktu obrad Przewodnicząca Rady Urszula Baraniecka poprosiła Starostę Michała Kochanowskiego o przedstawienie sprawozdania.

Starosta poinformował, że sprawozdanie z prac Zarządu Powiatu w okresie od 29 grudnia 2022 r. do 26 stycznia 2023 r. radni otrzymali wraz z materiałami sesyjnymi. Sprawozdanie stanowi załącznik nr 2 do protokołu. Następnie Starosta przedstawił najistotniejsze punkty sprawozdania:

- 1) Zarząd Powiatu w drodze podjętej uchwały ogłosił nabór wniosków o udzielenie dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanych na terenie powiatu kętrzyńskiego na 2023 . Starosta wyjaśnił, że złożenie wniosku nie jest jednoznaczne z przyznaniem dotacji, Zarząd Powiatu może odmówić wnioskodawcy wyłonionemu w naborze przyznania środków i podpisania umowy w przypadku nieuzyskania przez Powiat Kętrzyński dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Odbudowy Zabytków. Starosta dodał, że termin składania wniosków mija 27 stycznia br.
- 2) Starosta poinformował, że na tej Sali odbyło się spotkanie z przedstawicielami Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Gmin i Powiatu Kętrzyńskiego i wówczas z tych informacji, które były prezentowane wynikało, że każdy samorząd może składać wnioski w dwóch kategoriach – lokalne zabytki i obiekty wpisane do rejestru, których właścicielem jest Gmina lub Powiat oraz na udzielenie dotacji podmiotowi. Starosta powiedział, że wówczas odczytał informację tak, że najpierw składamy wniosek o uzyskanie promesy, a następnie wybieramy podmiot dotowany, natomiast z wyjaśnień BGK wynika, że najpierw musimy wyłonić podmiot, a dopiero później składać wniosek o promesę na udzielenie przedmiotowej dotacji.
- 3) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1280/2023 powierzył pomocnicze działania zakupowe oraz udzielił pełnomocnictwa Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego do wykonania pomocniczych działań zakupowych wspierających Powiat Kętrzyński w organizacji postępowania o udzielenie zamówienia: „Poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez przebudowę dróg powiatowych i obiektu mostowego na terenie gminy i miasta Reszel” – postępowanie III.
- 4) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1279/2023 powołał skład oraz zatwierdził Regulamin Pracy Komisji Kontroli Dotacji Celowej w celu sprawowania w imieniu Zarządu Powiatu w Kętrzynie kontroli merytorycznej i finansowej nad realizacją zadania zleconego z zakresu administracji rządowej realizowanego przez powiat w ramach „Otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

oraz realizację zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie powiatu kętrzyńskiego w 2022 roku”.

Zgodnie z podjętą uchwałą powołuje się Komisję Kontroli Dotacji Celowych w składzie:

- 1) Karolina Burzycka** – Przewodniczący Komisji,
 - 2) Monika Strózek** – Zastępca Przewodniczącego Komisji,
 - 3) Aneta Groma** – Sekretarz Komisji.
- 5) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1262/2022 przekazał nieodpłatnie ze stanu ewidencyjnego majątku Starostwa Powiatowego w Kętrzynie na stan ewidencyjny majątku Zarządu Dróg Powiatowych w Kętrzynie, dokumentami PT, środki trwałe – inwestycje zakończone prowadzone przez Powiat Kętrzyński pn.:**
 1. „Poprawa parametrów technicznych oraz warunków bezpieczeństwa poprzez przebudowę dróg powiatowych na terenie Gminy Kętrzyn. Droga powiatowa nr 1729N” – wartość początkowa 4 989 347,01 zł, umorzenie 0 zł;
 2. „Poprawa parametrów technicznych oraz warunków bezpieczeństwa poprzez przebudowę dróg powiatowych na terenie Gminy Kętrzyn. Droga powiatowa nr 1799N” – wartość początkowa 4 393 930,42 zł, umorzenie 0 zł.
 - 6) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1263/2022 zmienił uchwałę Zarządu Powiatu nr 1063/2022 z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla wydzielonego rachunku dochodów, na którym gromadzone są środki z Funduszu Pomocy i wydatków nimi finansowanych w Powiecie Kętrzyńskim.**
 - 7) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1264/2022 dokonał zmian w budżecie powiatu na rok 2022.**
 - 8) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1265/2022 zmienił uchwałę nr 960/2021 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla Powiatu Kętrzyńskiego.**
 - 9) Zarząd Powiatu podjął uchwały:**
 - Nr 1267/2023 w sprawie ostatecznych kwot dochodów i wydatków jednostek organizacyjnych Powiatu Kętrzyńskiego na 2023 rok;
 - Nr 1268/2023 w sprawie opracowania planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Powiatowi Kętrzyńskiemu odrębnymi ustawami na 2023 r.;
 - Nr 1269/2023 w sprawie przekazania jednostkom organizacyjnym Powiatu Kętrzyńskiego uprawnień do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja
 - w roku budżetowym 2023 i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy;
 - Nr 1270/2023 w sprawie przekazania jednostkom organizacyjnym Powiatu Kętrzyńskiego uprawnień do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć;
 - Nr 1271/2023 w sprawie lokowania wolnych środków budżetowych w innych bankach.
 - 10) W związku z zawieszeniem Pana Waldemara Mieszkowskiego z dniem 19 stycznia br. w pełnieniu obowiązków nauczyciela i dyrektora Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu na okres 6 m-cy, Zarząd Powiatu na czas jego nieobecności, w drodze uchwały nr 1283/2023 powierzył Pani Julicie Woźniakowskiej pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu.**
 - 11) Zarząd Powiatu zapoznał się z informacją o najkorzystniejszej ofercie w postępowaniu o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym bez negocjacji pt.: Dostawa sprzętu komputerowego, specjalistycznego oprogramowania i urządzenia wielofunkcyjnego dla powiatu kętrzyńskiego w ramach konkursu grantowego "Cyfrowy Powiat".**

W odpowiedzi na ogłoszenie, ofertę złożyło 2 wykonawców. Nie stwierdzono podstawy do odrzucenia żadnej z ofert:

1. Orange Polska SA, Warszawa z ceną 178 421,77 zł

2. Maxto ITS Sp. z o.o., Modlniczka z ceną 166 972,50 zł

Zarząd Powiatu przyjął ofertę **Maxto ITS Sp. z o.o.** jako najkorzystniejszą i powierzył wykonawcy zamówienie od realizacji.

12) Zarząd Powiatu w drodze uchwał przyjął sprawozdania z wykonania zadań publicznych przez:

➤ Ochotniczą Straż Pożarną w Reszlu

zadanie zlecone w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa w formie wsparcia realizacji zadania publicznego pn.: „Organizacja IV Memoriału Pamięci Mariusza Czajkowskiego – Turniej Piłkarski” przez Powiat Kętrzyński w drodze umowy zawartej w dniu 26 maja 2022 r.

Dotacja w wysokości 2 000 zł została wydatkowana zgodnie z postanowieniami umowy.

➤ Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Sztama”, zadania zlecone w zakresie ochrony i promocji zdrowia w formie wsparcia realizacji zadań publicznych pn:

- „Praktyczny poradnik savoir vivre wobec osób niedowidzących i niewidomych” przez Powiat Kętrzyński, w drodze umowy zawartej w dniu 10 sierpnia 2022 r.

Dotacja w wysokości 1 000 zł została wydatkowana zgodnie z postanowieniami umowy.

- „Zdrowe Love” – warsztaty dla młodzieży przez Powiat Kętrzyński, w drodze umowy zawartej w dniu 05 kwietnia 2022 r.

Dotacja w wysokości 1 000 zł została wydatkowana zgodnie z postanowieniami umowy.

➤ Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Wsparcia Specjalistycznego „Zrozumieć i Pomóc”

zadanie zlecone w zakresie ochrony i promocji zdrowia w formie wsparcia realizacji zadania publicznego pn: „Kuchenne rewolucje – szybko, łatwo, a smacznie i zdrowo” przez Powiat Kętrzyński w drodze umowy zawartej w dniu 24 czerwca 2022 r.

Dotacja w wysokości 1 200 zł została wydatkowana zgodnie z postanowieniami umowy.

➤ Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Olsztynie

zadanie zlecone w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, tradycji oraz dziedzictwa narodowego w formie wsparcia realizacji zadania publicznego pn.: XXII Festyn Ludowy w Asunach „Asuniada”, przez Powiat Kętrzyński w drodze umowy zawartej w dniu 26 maja 2022 r.

Dotacja w wysokości 1 500 zł została wydatkowana zgodnie z postanowieniami umowy.

13) Zarząd Powiatu w drodze uchwały nr 1277/2023 ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2023 przez organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Oferty należy składać w Biurze Obsługi Klienta Starostwa Powiatowego w Kętrzynie w terminie do dnia 3 lutego 2023 r. do godz. 12.00. Na konkurs przeznaczają się dotacje w wysokości 100.000 zł na następujące zadania priorytetowe:

1. *Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym – 15.000 zł;*
2. *Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa – 35.000 zł;*
3. *Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury, tradycji oraz dziedzictwa narodowego – 30.000 zł;*
4. *Ochrona i promocja zdrowia – 20.000 zł.*

W związku z ogłoszeniem konkursu, Zarząd Powiatu ogłosił możliwość wskazania 2 osób reprezentujących organizacje pozarządowe i podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, do składu Komisji Konkursowej w celu opiniowania złożonych ofert w ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Kętrzyńskiego w roku 2023.

Wnioski należy składać do dnia 3 lutego 2023 r. do godz. 12.00.

- 14)** Zarząd Powiatu, na wniosek firmy DIR Sp z o.o., wyraził zgodę na sprzedaż firmie zrębki wytwarzanej przez Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie.
Cena i warunki sprzedaży określone są w Uchwale Nr 1219/2022 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu postępowania w zakresie prowadzenia gospodarki zrębką uzyskaną z wycinki zakrzaczeń przydrożnych przez ZDP w Kętrzynie.
W przedmiotowej sprawie zostanie zawarta stosowna umowa pomiędzy firmą DIR Sp. z o.o. a Zarządem Dróg Powiatowych w Kętrzynie, uwzględniająca uchwalane przez Zarząd Powiatu cenę i warunki sprzedaży.
- 15)** Zarząd Powiatu zawarł porozumienia z Powiatem Szczycieńskim, Powiatem Ostródzkim i Powiatem Braniewskim w sprawie powierzenia Powiatowi Kętrzyńskiemu prowadzenia zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegającego na prowadzeniu domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Porozumienia zostały zwarte na czas określony od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Powiaty zobowiązują się do udzielenia dotacji celowej w wysokości 7.200 zł każdy na pokrycie kosztów związanych z powierzeniem Powiatowi Kętrzyńskiemu prowadzenia przedmiotowego zadania publicznego. Przekazanie dotacji celowej następować będzie w 12 równych ratach po 600 zł. Natomiast Powiat Kętrzyński - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie zobowiązuje się zapewniać całonocowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi pochodzącym z terenu Powiatu Węgorzewskiego i terenu Powiatu Przasnyskiego, pomocy w zakresie specjalistycznych usług między innymi psychologiczno-terapeutycznych oraz w zależności od potrzeb - poradnictwa prawnego i socjalnego.
- 16)** Zarząd Powiatu zapoznał się z wynikami przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty 130.000 zł netto na: Opracowanie i publikację materiałów prasowych o charakterze informacyjnym na podstawie materiałów przekazanych przez Zamawiającego o powierzchni minimum 3 stron formatu A3, wydawanej co najmniej raz w miesiącu. W wyznaczonym terminie wpłynęła 1 oferta – firmy Studio N. Piotr Majchrzak na kwotę 5.400 zł brutto miesięcznie.

Zarząd Powiatu zatwierdził wybór powyższej oferty i zadecydował o zawarciu umowy z firmą Studio N. Piotr Majchrzak na opracowanie i publikację materiałów o charakterze prasowo - informacyjnym w lokalnym czasopiśmie "Wiadomości Lokalne"

- 17)** Zarząd Powiatu zapoznał się z przedstawioną przez Dyrektora Centrum Usług Wspólnych Powiatu Kętrzyńskiego Martę Żylińską informacją o wypowiedzeniu z dniem 31 marca 2023 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie umowy najmu pomieszczeń znajdujących się na ul. Pocztowej 11 w Kętrzynie.

Zarząd Powiatu wyraził zgodę na rozwiązanie umowy za porozumieniem stron.

- 18)** W celu realizacji uchwał Rady Powiatu w Kętrzynie, podjętych na poprzedniej sesji, Zarząd Powiatu podjął czynności formalno-prawne:
- w ramach nadzoru wymagane przepisami uchwały zostały przesłane Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Olsztynie Zespół Zamiejscowy w Elblągu,

Brak jest rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody oraz uchwał Kolegium RIO w Olsztynie, stwierdzających nieważność uchwał Rady Powiatu.

- wymagane przepisami, uchwały zostały przesłane do Dziennika Urzędowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, celem publikacji:

✓ *Uchwała nr LV/471/2022 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie zmian w budżecie powiatu na rok 2022 – została opublikowana w dniu 5.01.2023 r.*

✓ *Uchwała nr LV/474/2022 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie podjęcia uchwały budżetowej Powiatu Kętrzyńskiego na 2023 rok – została opublikowana w dniu 5.01.2023 r.*

Ad. pkt 4

ZAPYTANIA DO STAROSTY KĘTRZYŃSKIEGO I CZŁONKÓW ZARZĄDU

Radny Jarosław Pienika poprosił o informację od kiedy Zarząd Dróg Powiatowych sprzedaje zrębkę. Radny wyjaśnił, że na pewno ma to wpływ na cenę ciepła w Reszlu. Następnie Radny poprosił o więcej informacji na temat zawieszenia Dyrektora w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu.

Radny Piotr Soćko zapytał jakie kwoty wpływają na rachunek Powiatu z tytułu sprzedaży zrębki przez Zarząd Dróg Powiatowych.

Ad. pkt 5

ODPOWIEDZI NA ZAPYTANIA DO STAROSTY KĘTRZYŃSKIEGO I CZŁONKÓW ZARZĄDU POWIATU

Starosta Michał Kochanowski poinformował, że Zarząd Powiatu w dniu 19 stycznia otrzymał materiały, oświadczenia rodziców i uczniów, z których wynika, że Dyrektor Zespołu Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu nie powinien dalej pełnić tej funkcji. Starosta powiedział, że nie chce mówić o szczegółach, ale udzielił odpowiedzi na piśmie. Starosta poinformował, że procedura odwołania dyrektora jest czasochłonna, a decyzja o zawieszeniu mogła być podjęta natychmiast i była taka potrzeba. Starosta dodał, że Dyrektor swoim zachowaniem bardzo wpłynął na to, że nie może dalej pełnić tej funkcji.

Następnie Starosta poinformował, że zrębka była kupowana również przez ciepłownię w Reszlu już od ubiegłego roku, a sprzedawana jest od momentu zakupu rębaka. Starosta wyjaśnił, że w tym roku Zarząd Dróg Powiatowych podniósł cenę za zrębkę, ale do tej pory wystawiono 3 faktury na łączną kwotę 46 000 zł. Starosta powiedział, że zrębka jest ewidencjonowana, zwożona na plac Zarządu Dróg Powiatowych i sprzedawana po uzyskaniu zgody Zarządu Powiatu w Kętrzynie.

Ad. pkt 6

INTERPELACJE I ZAPYTANIA

Interpelacji oraz zapytań nie wniesiono.

Ad. pkt 7

INFORMACJE, OŚWIADCZENIA I WOLNE WNIOSKI

Obecny na sali mieszkańców powiatu poprosił o możliwość zabrania głosu.

Radny Krzysztof Tytman zapytał czy informacje, oświadczenia i wolne wnioski dotyczą także osób spoza rady powiatu i czy osoby spoza rady mogą być dopuszczane przez Przewodniczącą do głosu w konkretnym punkcie.

Przewodnicząca Rady Powiatu Urszula Baraniecka zapytała mieszkańca o to, w jakiej sprawie

chce zabrać głos i dodała, że za chwilę odczyta opinię prawną w tym zakresie.

Mieszkaniec powiatu poinformował, że chce zabrać głos w sprawie Zespołu Szkół w Reszlu, Szpitala Powiatowego w Kętrzynie i dróg powiatowych.

Przewodnicząca Rady poprosiła o złożenie zapytań na piśmie tak, aby były czytelne dla osoby, do której zapytanie jest składane. Następnie Przewodnicząca odczytała część opinii prawnej z 21.10.2019 r. na temat możliwości udzielenia głosu mieszkańcom podczas sesji Rady Powiatu „Prawo dostępu do informacji publicznych jest jednym z podstawowych praw zagwarantowanych obywatelom w Konstytucji. Z art. 61 ust. 2 ustawy zasadniczej wynika, że prawo do uzyskania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej, pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu. Zgodnie z treścią art. 8a ustawy o samorządzie powiatowym jawność działania organu stanowiącego obejmuje w szczególności prawo obywateli wstępu na sesje rady powiatu, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów z posiedzeń rady. Istotną regulacją jest również ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Art. 18a ust. 1 ww. ustawy wskazuje, iż posiedzenia kolegialne organów władzy publicznej pochodzącej z powszechnych wyborów są jawne i dostępne, organy te są zobowiązane zapewnić lokalowe lub techniczne środki umożliwiające wykonanie tego prawa. Żaden z wymienionych powyżej aktów prawnych nie wskazuje jednoznacznie, że prawo wstępu na posiedzenie obejmuje także prawo do zabierania losu przez osobę, która nie wykonuje mandatu radnego. Zgodnie z art. 14 ust 3 ustawy o samorządzie powiatowym zadaniem przewodniczącego jest organizacja pracy rady oraz prowadzenie jej obrad.” Przewodnicząca powiedziała, że może udostępnić opinię prawną. Następnie Przewodnicząca poinformowała, że tym razem nie udzieli głosu mieszkańcowi powiatu, ponieważ w sprawie Reszla zostało złożone zapytanie radnego, a ponadto udzieliłaby głosu tak jak nieraz miało to miejsce na posiedzeniach rady, gdyby był punkt dotyczący istotnego tematu, który chce poruszyć mieszkaniec, a „informacje, zapytania i wolne wnioski” zgodnie ze Statutem Powiatu Kętrzyńskiego mogą zgłaszać radni.

Przewodnicząca zapytała czy ktoś z radnych chce złożyć informację, zapytanie lub wolny wniosek.

Radny Lech Ryndzionek powiedział, że jeżeli jeden czy drugi pan nie może zadać pytań to umówmy się tak, że przed każdą sesją proszę dla mnie dostarczyć te pytania i zadam je jako radny.

Przewodnicząca odpowiedziała, że od tego jest mandat radnego, każdy radny ma prawo pełnić dyżur i zadaniem radnego jest reprezentowanie swoich wyborców, a zatem nie ma tu sprzeczności, tylko proszę pamiętać, że zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym zapytania składamy na piśmie.

Radny Zbigniew Olenkowicz powiedział, że nie do końca zgadza się z tą zasadą, ponieważ jest radnym powiatowym już 12 lat i na tej sali zawsze mogli wypowiedzieć się mieszkańcy przychodzący ze swoimi problemami, przedstawić swoje prośby, spostrzeżenia i nie było sytuacji, w której byłoby to ograniczane. Radny dodał, że radni są dla ludzi, reprezentują odpowiednie środowiska i mieszkańców, więc dla czego mamy się na to zamykać. Radny stwierdził, że w odczytanej opinii prawnej nie jest napisane, że udzielanie głosu mieszkańcom jest zabronione. Radny przypomniał, że radni występują w imieniu mieszkańców. Radny dodał, że wygląda to tak jakby Rada miała coś do ukrycia, a wcześniej czy później i tak będzie trzeba odpowiedzieć na pytania. Ponadto radny Zbigniew Olenkowicz powiedział, że redaktor który chciał zabrać głos zaraz napisze artykuł o utrudnieniach w zabieraniu głosu, a jest to niepotrzebne rozwiązanie. Radny zaproponował, żeby pozostali radni wypowiedzieli się w tej kwestii, ponieważ w opinii radnego Zbigniewa Olenkowicza nie powinno się ograniczać mieszkańcom prawa głosu.

Przewodnicząca poinformowała, że nie chce tego komentować, a jedynie przywoła swoje uprawnienia tj. zadaniem przewodniczącego jest organizacja pracy rady oraz prowadzenie obrad. Przewodnicząca dodała, że nie udzieliła głosu mieszkańcowi, ale jeżeli radni zmienią Statut tak, aby był punkt, w którym będzie taka możliwość to głos zostanie udzielony. Przewodnicząca powiedziała, że nie

chce dyskusji, ponieważ ten punkt obrad nie dotyczy dyskusji, ale chce poinformować, że zapytanie składane są na piśmie i obowiązuje to radnych oraz osoby przychodzące na sesję. Następnie Przewodnicząca przedstawiła następujące pisma, które wpłynęły do Rady Powiatu w okresie międzysesyjnym:

- Stowarzyszenia Aktywne Mazury złożyło wniosek o poparcie petycji, który zgodnie z przepisami prawa został skierowany do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji;
- Burmistrz Miasta Kętrzyn przesłał informację o udzielonych w 2022 r. dotacjach na prace konserwatorskie, restauratorskie przy zabytkach wpisanych do rejestru;
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie przesłał informację o udzielonych dotacjach w II półroczu 2022 r.;
- w dniu 24 stycznia 2023 r. wpłynęło pismo z Urzędu Wojewódzkiego informujące, że zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym Starosta ma obowiązek przygotowania i przedkładania Wojewodzie do zatwierdzenia powiatowego planu zarządzania kryzysowego i aktualizacji tego planu raz na dwa lata. Przewodnicząca poinformowała, że w dniu 25 stycznia 2023 r. starosta udzielił odpowiedzi, że powiatowy plan zarządzania kryzysowego jest na etapie opracowania i zostanie przedłożony Wojewodzie do zatwierdzenia w terminie do 15 lutego br.
- Przewodnicząca przedstawiła informację o uczestnictwie radnych w pracach Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022 r.

Radny Ryszard Kawczyński powiedział, że jeżeli opinia prawna w niejednoznaczny sposób określa sposób postępowania, ponieważ wyraźnie jest napisane, że nie ma w tej kwestii jednoznacznej wykładni, to powinno zostać podjęte w tej sprawie stanowisko rady, które wystarczyłoby przegłosować. Radny dodał, że dobry obyczaj nakazuje, aby radni wypowiedzieli się w tej sprawie w formie głosowania. Radny Ryszard Kawczyński powiedział, że podtrzymuje wypowiedź radnego Olenkowicza, że ograniczanie wypowiedzi wygląda jak byśmy coś ukrywali, a ludzie naprawdę interesują się tymi sprawami.

Przewodnicząca Rady odczytała do końca opinię prawną w brzmieniu: „W doktrynie podkreśla się, że przewodniczący posiada wyłączne prawo do uzasadnionego udzielenia bądź odmowy udzielenia głosu komukolwiek, niezależnie od tego czy wykonuje mandat radnego w danej jednostce. Zasady możliwości udzielenia głosu mieszkańcom określa Statut Powiatu Kętrzyńskiego, przewodniczący obrad może udzielić głosu osobom zaproszonym na sesję bądź osobom spośród publiczności po uprzednim zapytaniu o temat wystąpienia. Powyższy zapis nie określa, w którym punkcie może być udzielony głos.” Następnie Przewodnicząca zapytała czy ktoś z radnych chce jeszcze zabrać głos.

Radny Krzysztof Tytman powiedział, że nie uważa, iż niedopuszczenie mieszkańca do głosu w tym punkcie ogranicza możliwość udziału mieszkańca w sesji. Radny Krzysztof Tytman powiedział, że radni są wybrani przez mieszkańców i jest to fragment demokracji pośredniej, a dopuszczenie każdego do głosu bez ograniczenia regulaminem jest demokracją bezpośrednią wobec tego, aby to uporządkować regulatorem dopuszczania do głosu jest przewodniczący. Radny dodał, że wydaje się logiczne dopuszczanie do głosu każdego, kto chce zabrać głos w konkretnej sprawie przewidzianej porządkiem obrad, a nie w punkcie dotyczącym informacji, sprawy różne, wolne wnioski, ponieważ możemy sobie wyobrazić, że mamy napięty program sesji i 20 osób chcących zadać pytania. Ponadto radny powiedział, że dziennikarz nie musi być czynnym uczestnikiem posiedzenia jakiegokolwiek gremium, ponieważ ma znacznie szerszy warsztat zdobywania informacji np. w formie wywiadu. Radny stwierdził, że tej kwestii nie trzeba głosować, ponieważ określa to regulamin, który istnieje i daje mocną pozycję przewodniczącej.

Przewodnicząca poprosiła o rozprawę i rozmowę na ten temat podczas posiedzeń komisji stałych, a dzisiaj mieszkaniak nie został dopuszczony do głosu bo uznałam, że nie służy to dzisiejszemu porządkowi obrad. Przewodnicząca dodała, że odpowiedź na pewno zostanie udzielona na pytania złożone na piśmie.

Radny Piotr Węglarski powiedział, że sposób w jaki tu obradujemy i jak się zachowujemy stanowi o wizerunku całej Rady. Radny dodał, że po części zgadza się z wypowiedzią radnego Ryszarda Kawczyńskiego, a nawet powiedziałby, że jeżeli głosując mamy decydować o tym czy społeczeństwo może zabrać głos podczas naszych obrad to już stanowi ujmę, ponieważ oczywistym jest, że społeczeństwo może wypowiedzieć się podczas sesji i z opinii prawnej również wynika, że nie jest to zabronione. Radny powiedział, że nie jest istotne czy głos chce zabrać dziennikarz czy każdy inny obywatel, a z praktyki widać, że nie mamy wielu takich przypadków.

Radny Ryszard Kawczyński złożył wniosek o doprecyzowanie regulaminu Rady w Statucie, w którym zawrze się tego typu działania, które rozwiążą problem na przyszłość, tj. czy dopuszczamy do głosu, w jakim wymiarze, na jaki temat i w którym punkcie. Radny dodał, że będzie to jasne i czytelne dla osób, które zapoznają się z regulaminem.

Radny Lech Ryndzionek powiedział, że zapytanie złożone na piśmie i ustnie było traktowane tak samo, ponieważ nie możemy stawiać ograniczeń, że koniecznie zapytanie musi być pisemne.

Przewodnicząca poinformowała, że taki wniosek radny może złożyć do parlamentu, aby zmienić ustawę o samorządzie powiatowym w tym zakresie. Następnie Przewodnicząca wyjaśniła, że na początku sesji przy głosowaniu nad zmianą porządku obrad zagłosowała „przeciw”, ale było to przypadkowe i spowodowane czułym przyciskiem pulpitu.

Radny Piotr Soćko powiedział, że po części również zgadza się z przedmówcami, Panem radnym Olenkowiczem, Węglarskim, Kawczyńskim, dlatego składa wniosek formalny, aby przegłosować w tym momencie możliwość zabrania głosu przez mieszkańców. Radny powiedział, iż myśli, że to już zakończy dyskusję.

Starosta Michał Kochanowski złożył wniosek o ogłoszenie przynajmniej 10 minut przerwy. Starosta dodał, że należy szanować swoje kompetencje, ponieważ to Przewodnicząca prowadzi obrady i decyduje o udzieleniu głosu i nie może to być decyzja wymuszona głosowaniem radnych.

Radny Zbigniew Olenkiewicz powiedział, że jest to sprawa prosta i oczywista, a niepotrzebnie zajęła tak dużo czasu. Radny dodał, że upór niczemu tu nie służy, a nawet jeśli padną pytania, na które Starosta nie będzie mógł odpowiedzieć to poinformuje pan, że odpowiedź zostanie udzielona na piśmie.

Starosta powiedział do radnego Zbigniewa Olenkowicza, aby nie sugerował, że ktoś obawia się pytań, ponieważ każde pytanie można zadać i w każdy poniedziałek mieszkańcy mają możliwość przyjść na spotkanie ze Starostą i powiedzieć co tylko chce. Starosta dodał, że jeżeli Przewodnicząca udzieli głosu mieszkańcowi to nie ma problemu, ale niech to będzie kompetencja Przewodniczącej.

Przewodnicząca Rady Powiatu ogłosiła 10 minut przerwy.

Po wznowieniu obrad Radny Piotr Węglarski poinformował, że wobec decyzji nieudzieleniu głosu mieszkańcowi powiatu składa zdanie odrębne i uważa, że głos powinien być udzielony.

Po wznowieniu obrad Przewodnicząca poinformowała, że gdyby chciała w tej chwili zmienić zdanie i udzielić głosu w związku z rozmową z radnymi to nie może go udzielić bo pytającego nie ma na sali.

W związku z wyczerpaniem głosów w dyskusji Przewodnicząca zamknęła punkt 7 porządku obrad.

Ad. pkt 8

Informacja na temat realizacji Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w 2022 r.

Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu przedstawił informację na temat realizacji Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w 2022 r. (zał. nr 3).

Naczelnik poinformował, że w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w 2022 r. uruchomione zostały 4 linie autobusowe:

- Kętrzyn – Kętrzyn przez Sławkowo,
- Kętrzyn – Prosna przez Korsze,
- Kętrzyn – Srokowo przez Ogródki,
- Kętrzyn – Barciany przez Kiemławki Wielkie.

Naczelnik dodał, że w trakcie roku był zorganizowany dodatkowy nabór i od 1 września 2022 r. została uruchomiona linia Kętrzyn – Mażany przez Wopławki. Następnie Naczelnik przedstawił kwoty dopłat w 2022 r. przekazanych przez Wojewodę na poszczególne linie:

- Kętrzyn – Kętrzyn przez Sławkowo – 24 641,18 zł
- Kętrzyn – Prosna przez Korsze – 52 749,83 zł
- Kętrzyn – Srokowo przez Ogródki – 100 686,02 zł
- Kętrzyn – Barciany przez Kiemławki Wielkie – 52 391,56 zł
- Kętrzyn – Mażany przez Wopławki – 50 306,84 zł

Starosta poinformował, że Urząd Wojewódzki zauważa nowatorską formułę pokrywania deficytu w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, ponieważ 10% pokrywane jest wspólnie przez Powiat i Gminę, do której dojeżdża autobus. Starosta dodał, że Powiat Kętrzyński jest jednym z liderów wśród samorządów na terenie województwa, które korzystają z Rządowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

Radny Ryszard Kawczyński poinformował, że ten temat był omawiany na posiedzeniu Komisji Budżetu, ale otrzymał informację, że są osoby niezadowolone, gdy połączenie autobusowe zostanie zabrane, dlatego trzeba podjąć działania zachęcające mieszkańców do korzystania z publicznego transportu, aby nie doprowadzić do zamknięcia linii.

Radna Ewa Wronisz poinformowała, że NIK sprawdziła wykorzystanie środków z Funduszu Przewozów Autobusowych i doszła do wniosku, że cel jego powołania był jak najbardziej zasadny i białe plamy transportowe znikają. Radna dodała, że według NIK udało się zmniejszyć problem wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców terenów wiejskich, wzrosła liczba linii komunikacyjnych i ich łączna długość oraz częstotliwość połączeń, ale pomimo osiągnięcia efektów, realizacja zadań w zakresie wykorzystania środków z tego Funduszu nie zawsze przebiegała prawidłowo.

Radny Lech Ryndzionek powiedział, że spotkał się z głosem mieszkańców, że połączenia autobusowe z niektórych miejscowości nie muszą być codziennie, a np. 2-3 razy w tygodniu.

Starosta wyjaśnił, że Powiat reaguje na wniosek Wójta, który pozyskuje informacje o potrzebach od Sołtysów i mieszkańców.

Ad. pkt 9

Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022

Radny Łukasz Wiśniewski na prośbę nieobecnego Przewodniczącego Komisji Bartosza Walewskiego, przedstawił Sprawozdanie z prac Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022 (zał. nr 4).

Radni nie zgłosili uwag ani pytań do treści sprawozdania.

Ad. pkt 10**Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Edukacji i Kultury Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022**

Przewodniczący Komisji Piotr Soćko przedstawił Sprawozdanie z prac Komisji Edukacji i Kultury Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022 (zał. nr 5).

Radni nie zgłosili uwag ani pytań do treści sprawozdania.

Ad. pkt 11**Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Budżetu, Promocji, Transportu, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022**

Przewodniczący Komisji Ryszard Kawczyński przedstawił Sprawozdanie z prac Komisji Budżetu, Promocji, Transportu, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022 (zał. nr 6).

Radni nie zgłosili uwag ani pytań do treści sprawozdania.

Ad. pkt 12**Przedstawienie sprawozdania z prac Komisji Zdrowia, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Obywateli Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022**

Przewodniczący Komisji Krzysztof Tytman przedstawił Sprawozdanie z prac Komisji Zdrowia, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Obywateli Rady Powiatu w Kętrzynie w roku 2022 (zał. nr 7).

Radni nie zgłosili uwag ani pytań do treści sprawozdania.

Ad. pkt 13**Przedstawienie informacji o działaniach podejmowanych wobec Starostwa przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową w roku 2022**

Starosta Michał Kochanowski poinformował, że w 2022 roku nie były podejmowane żadne działania wobec Starostwa przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Ad. pkt 14**PODJĘCIE UCHWAŁ**

Przewodnicząca Rady przeszła do kolejnego punktu posiedzenia, a mianowicie podjęcia przewidzianych w porządku obrad LVI sesji Rady Powiatu uchwał w sprawach:

a) udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko Mazurskiego na dofinansowanie zadań związanych z funkcjonowaniem Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli w roku 2023

Przewodnicząca Rady Powiatu zapytała Przewodniczących komisji stałych o opinie na temat projektu przedmiotowej uchwały. Opinie komisji były pozytywne.

Przewodnicząca Rady poddała pod głosowanie projekt uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie **w sprawie udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko Mazurskiego na dofinansowanie zadań związanych z funkcjonowaniem Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli w roku 2023**, który został podjęty jednogłośnie głosami 18 „za” i nosi numer **LVI/475/2023** (zał. nr 8).

b) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2023 – 2035

Przewodnicząca Rady Powiatu zapytała Przewodniczących komisji stałych o opinie na temat projektu przedmiotowej uchwały. Opinie komisji były pozytywne.

Starosta Michał Kochanowski przedstawił zebranym autopoprawkę Zarządu Powiatu do projektu uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2023 – 2035 z następującymi zmianami:

W planie wydatków budżetu w 2023 r.:

- 1) zmniejszenie wydatków bieżących ze środków unijnych – 30 996 zł,
- 2) zwiększenie wydatków majątkowych ze środków unijnych – 30 996 zł.

Zmiany w wykazie przedsięwzięć:

Dokonano zmiany w przedsięwzięciu pn. **"Cyfrowy Powiat"** poprzez zmniejszenie w 2023 r. limitu wydatków na wydatki bieżące o kwotę 30 996 zł i wprowadzenie limitu wydatków na wydatki majątkowe w kwocie 30 996 zł.

W wyniku powyższych zmian limity wydatków na przedsięwzięcia w 2023 r. wynoszą:

- limit ogółem 21 306 785 zł, z czego na wydatki bieżące – 681 669 zł,

wydatki majątkowe – 20 625 116 zł.

Przewodnicząca Rady zapytała radnych czy zgłaszają sprzeciw, aby poddać pod głosowanie autopoprawkę łącznie z projektem uchwały.

Radni nie zgłosili sprzeciwu.

Przewodnicząca Rady poddała pod głosowanie projekt uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie **w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kętrzyńskiego na lata 2023 – 2035** wraz z autopoprawką, który został podjęty jednogłośnie głosami 18 „za” i nosi numer **LVI/476/2023** (zał. nr 9).

c) zmian w budżecie powiatu na rok 2023

Przewodnicząca Rady Powiatu zapytała Przewodniczących komisji stałych o opinie na temat projektu przedmiotowej uchwały. Opinie komisji były pozytywne.

Starosta Michał Kochanowski przedstawił zebranym autopoprawkę Zarządu Powiatu do projektu uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie w sprawie zmian w budżecie powiatu na rok 2023 z następującymi zmianami:

1. Dokonać przeniesienia planu wydatków pomiędzy paragrafami w zadaniu **"Cyfrowy Powiat"**.
Wydzielić z przedsięwzięcia zadanie inwestycyjne pn. „Dostawa sprzętu komputerowego, specjalistycznego oprogramowania i urządzenia wielofunkcyjnego dla powiatu kętrzyńskiego w ramach konkursu grantowego „Cyfrowy Powiat””
Zmn. W. 750; 75095; § 4217 – 30 996 zł
Zw. W. § 6067 – 30 996 zł
2. Na wniosek **Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu** dokonać przeniesienia planu wydatków pomiędzy paragrafami
Zmn. W. 855; 85510; § 4710 – 115 zł
Zw. W. § 4480 – 115 zł

Przewodnicząca Rady zapytała radnych czy zgłaszają sprzeciw, aby poddać pod głosowanie autopoprawkę łącznie z projektem uchwały.

Radni nie zgłosili sprzeciwu.

Przewodnicząca Rady poddała pod głosowanie projekt uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie **w sprawie zmian w budżecie powiatu na rok 2023** wraz z autopoprawką, który został podjęty jednogłośnie głosami 18 „za” i nosi numer **LVI/477/2023** (zał. nr 10).

d) rozpatrzenia wniosku o poparcie przez Radę Powiatu w Kętrzynie petycji Stowarzyszenia Aktywne Mazury skierowanej do Ministra Infrastruktury

Przewodnicząca Rady Powiatu zapytała Przewodniczących komisji stałych o opinie na temat projektu przedmiotowej uchwały. Opinie komisji były pozytywne.

Przewodnicząca Rady poddała pod głosowanie projekt uchwały Rady Powiatu w Kętrzynie **w sprawie rozpatrzenia wniosku o poparcie przez Radę Powiatu w Kętrzynie petycji Stowarzyszenia Aktywne Mazury skierowanej do Ministra Infrastruktury**, który został podjęty jednogłośnie głosami 18 „za” i nosi numer **LVI/478/2023** (zał. nr 11).

Ad. pkt 15

PRZYJĘCIE PROTOKOŁU

Przewodnicząca Rady Powiatu poddała pod głosowanie projekt protokołu:

- z LV sesji Rady Powiatu w Kętrzynie w dniu 29 grudnia 2022 r. – został przyjęty głosami 18 „za”.

Ad. pkt 16

ZAKOŃCZENIE SESJI RADY POWIATU W KĘTRZYNIE

W wyniku wyczerpania porządku dziennego Przewodnicząca Rady zamknęła LVI sesję VI kadencji Rady Powiatu w Kętrzynie o godzinie 14:50.

Protokołowała:

M. Filipiak